

Crna Gora
Ministarstvo finansija i socijalnog staranja

Adresa: ul. Stanka Dragojevića 2,
81000 Podgorica, Crna Gora
tel: +382 20 242 835
fax: +382 20 224 450
www.mif.gov.me

Broj: 02-03-18844/1

Podgorica, 16.12.2021. godine

DIREKTORAT ZA FINANSIJSKI SISTEM I FINANSIJSKE TEHNOLOGIJE

Povodom *Predloga zakona o izmjenama i dopunama Zakona o platnom prometu*, Ministarstvo finansija i socijalnog staranja daje sljedeće

MIŠLJENJE

Na tekst *Predloga zakona* i pripremljeni Izvještaj o analizi uticaja propisa, sa aspekta implikacija na poslovni ambijent, nemamo primjedbi.

Imajući u vidu da se, na osnovu uvida u dostavljeni *Predlog zakona*, doprinosi poboljšanju i daljem razvoju unutrašnjeg tržišta platnih usluga, Direktorat za državni budžet nema primjedbi na *Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o platnom prometu*.

S poštovanjem,

IZVJEŠTAJ O SPROVEDENOJ ANALIZI PROCJENE UTICAJA PROPISA

PREDLAGAČ PROPISA

Ministarstvo finansija Crne Gore/
Centralna banka Crne Gore

NAZIV PROPISA

Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o
platnom prometu

1. Definisanje problema

- Koje probleme treba da riješi predloženi akt?
- Koji su uzroci problema?
- Koje su posljedice problema?
- Koji su subjekti oštećeni, na koji način i u kojoj mjeri?
- Kako bi problem evoluirao bez promjene propisa ("status quo" opcija)?

1. U Crnoj Gori se od 9. januara 2015. godine primjenjuje Zakon o platnom prometu („Službeni list Crne Gore“ br. 62/13 i 06/14) – (u daljem tekstu: važeći Zakon), kojim su uređene naročito: platne usluge, pružaoci platnih usluga, obaveze informisanja korisnika platnih usluga, prava i obaveze u vezi sa pružanjem platnih usluga, transakcioni računi i izvršenje platnih transakcija, izdavanje odobrenja za rad i kontrola platnih institucija i institucija za elektronski novac, izdavanje dozvole za rad i kontrola platnih sistema. Takođe, važećim Zakonom stvorene su pravne pretpostavke da se, od pristupanja Crne Gore Evropskoj uniji, ukinu razlike između nacionalnih i prekograničnih plaćanja. Na osnovu važećeg Zakona, Centralna banka Crne Gore (u daljem tekstu: Centralna banka) donijela je 15 podzakonskih akata, kojima se bliže uređuju pojedina pitanja iz oblasti platnog prometa.

Važećim Zakonom je u crnogorsko zakonodavstvo implementirana Direktiva 2007/64/EZ o platnim uslugama na unutrašnjem tržištu (PSD1). Donošenjem ovog zakona i njegovih podzakonskih akata crnogorski regulatorni okvir o platnom prometu je u potpunosti usklađen sa pravnom tekovinom Evropske unije iz ove oblasti koja je bila na snazi do kraja 2014. godine.

Nakon donošenja PSD1 i prvih godina njene primjene, u Evropskoj uniji je uočeno da ovom direktivom nisu riješeni neki problemi vezani za određena pitanja nesmetanog i sigurnog pružanja platnih usluga, posebno u dijelu koji se odnosi na brzo rastuće tehnološke inovacije i njihove primjene u oblasti platnog prometa, kao i pojave novih vrsta platnih usluga na tržištu. Stoga je, prvenstveno kao posljedica tehnološkog razvoja, donijeta nova Direktiva (EU) 2015/2366 o platnim uslugama na unutrašnjem tržištu (PSD2), koja je, pored utvrđivanja većih zahtjeva sigurnosti i unaprijeđenja

zaštite korisnika platnih usluga, uvela i uredila dvije nove platne usluge, i to: usluge iniciranja plaćanja i usluge pružanja informacija o računu za plaćanje.

Predloženi zakon omogućit će da se: stvore uslovi za inovacije i konkurenciju, obezbijede sigurnija plaćanja, poveća zaštita potrošača, kao i da se uvedu „novi igrači“ na tržište platnih usluga.

2. Platni promet u Crnoj Gori predstavlja jednu od najvažnijih komponenti nesmetanog funkcionisanja finansijske infrastrukture i finansijskog sistema u cijelini.

Iz podataka sa kojima raspolaže Centralna banka, može se uočiti da u Crnoj Gori pružaoci platnih usluga pružaju sve platne usluge regulisane važećim Zakonom.

Značaj, kretanje platnog prometa, kao i zastupljenost svih platnih usluga posebno se može sagledati iz relevantnih podataka, koji se daju u sljedećim tabelama:

Broj korisnika prema ugovorenim platnim uslugama, na kraju 2019. i 2020. godine

Ugovorene platne usluge	Broj korisnika		Index 2020/2019.
	2019.g.	2020.g.	
1. Internet plaćanje	75,046	99,265	132
2. Mobilno plaćanje	52,625	75,912	144
3. Trajni nalog	77,686	61,644	79
4. Platne kartice	323,133	363,094	112
5. Direktno zaduženje	11,624	15,462	133
6. Transakcioni račun	1,193,258	1,155,828	97
7. Račun elektronskog novca	5,519	9,880	179

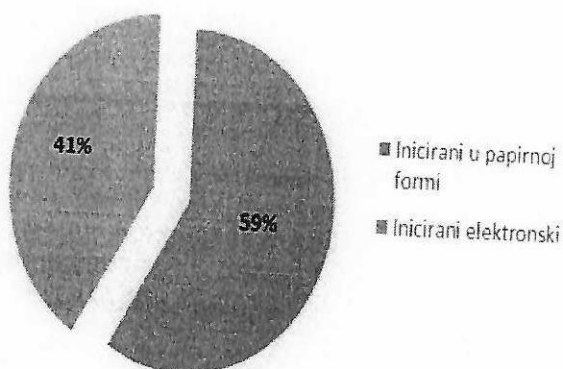
Broj i vrijednost platnih transakcija prema vrsti platne usluge, u 2020. godini

Vrsta platne usluge	Platne transakcije			
	2020.			
	broj	%	vrijednost	%
1. Kreditni transferi	20,989,490		19,213,015,700	
1.1. Inicirani u papirnoj formi	12,356,144	59%	8,256,439,736	43%
1.2. Inicirani elektronski	8,633,346	41%	10,956,575,964	57%
1.2.1. Internet plaćanje	3,630,677	42%	9,334,488,288	85%
1.2.2. Mobilno plaćanje	1,578,442	18%	1,017,159,267	9%

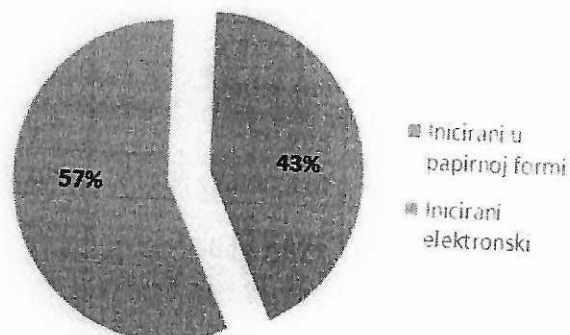
1.2.3. Trajni nalog	529,017	6%	59,221,062	1%
1.2.4. Preko bankomata	1,031,823	12%	128,022,414	1%
1.2.5. Ostalo	1,863,387	22%	417,684,933	4%
<i>Od ukupno kreditnih transfera:</i>				
Unutar istog pružaoca pl. usluga	6,770,397		8,869,132,436	
2. Direktno zaduženje	389,610		61,740,369	
3. Novčane doznake - poslate	61,356		17,688,495	
3.1. Nacionalne	553	0.90%	79,985	0.45%
3.2. Međunarodne	60,803	99.10%	17,608,510	99.55%
4. Međunar. novčane doznake - primljene	263,546		86,987,571	
5. Ostale platne usluge	144,818		75,031,724	
<i>Od ukupno ostalih platnih usluga:</i>				
5.1. Unutar istog pruž. platn. us.	94,246	65%	14,296,342	19%

Grafički prikaz broja i vrijednosti realizovanih kreditnih transfera, u 2020. godini

Broj kreditnih transfera

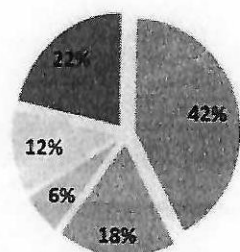

Vrijednost kreditnih transfera

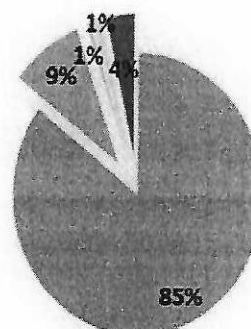
Struktura realizovanih kreditnih transfera, iniciranih elektronski, u 2020. Godini

Broj kreditnih transfera iniciranih elektronski

■ Internet plaćanje ■ Mobilno plaćanje
 ■ Trajni nalog ■ Preko bankomata
 ■ Ostalo

Vrijednost kreditnih transfera, iniciranih elektronski

■ Internet plaćanje ■ Mobilno plaćanje
 ■ Trajni nalog ■ Preko bankomata
 ■ Ostalo

Broj i vrijednost realizovanih uplata i isplata gotovog novca, u 2019. i 2020. godini

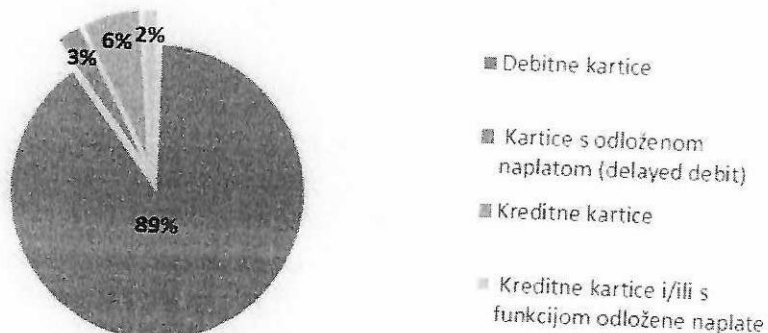
Platne transakcije	Broj		Index 2020/2019.	Vrijednost		Index 2020/2019.
	2019.	2020.		2019.	2020.	
1. Uplate gotovog novca	4,509,615	3,696,326	82	2,708,321,174	2,136,095,601	79
2. Isplate gotovog novca	2,107,579	1,925,279	91	1,545,235,938	1,428,361,668	92

Broj izdatih platnih kartica, na kraju 2019. i 2020. godine

Platne kartice	2019.	2020.	Index 2020/2019.
1. Kartice s funkcijom gotovog novca (uplate/isplate)	462,043	451,396	98
2. Kartice s funkcijom plaćanja	456,149	455,098	99,77
od toga:			
2.1. Debitne kartice	420,018	417,862	99
2.2. Kartice s odloženom naplatom (delayed debit)	11,454	12,385	108
2.3. Kreditne kartice	31,838	29,205	92
2.4. Kreditne kartice i/ili s funkcijom odložene naplate	11,991	7,248	60
3. Kartice s funkcijom elektronskog novca	12,190	7,746	64
4. Ukupan broj kartica (nezavisno od broja funkcija na kartici)	476,054	462,885	97

Struktura broja kartica s funkcijom plaćanja, u 2020. godini

Struktura broja izdatih platnih kartica s funkcijom plaćanja

Broj uređaja za prihvatanje platnih kartica, na kraju 2018., 2019. i 2020. godine

Uređaji za prihvatanje platnih kartica	Broj			Index 2020/2019..
	2018.	2019.	2020.	
1. Bankomati (ATM)	494	522	459	88
2. POS terminali	16,293	14,608	14,781	101
3. Terminali za prihvatanje kartica s funkcijom elektronskog novca	2,154	2,547	2,792	110

Broj i vrijednost platnih transakcija izvršenih platnim kartica i elektronskim novcem, u Crnoj Gori, u 2019. i 2020. godini

Platne kartice	Platne transakcije izvršene u Crnoj Gori				Platne transakcije izvršene u Crnoj Gori				Broj	Vrijed
	Broj		Vrijednost		Broj		Vrijednost			
	2019.	%	2019.	%	2020.	%	2020.	%	index 2020/2019.	
1. Platnim karticama s funkcijom plaćanja	19,043,609		436,645,940		23,438,391		511,972,643		123	117
od toga:										
1.1 Debitnim karticama	16,911,804	89%	376,585,232	86%	21,197,779	90%	451,774,254	88%	125	12
1.2 Karticama s funkcijom odložene naplate	1,397,643	7%	31,565,499	7%	1,569,552	7%	34,284,420	8%	112	109
1.3 Kreditnim karticama	673,980	4%	26,010,664	6%	643,194	3%	24,669,608	72%	95	95
1.4 Kreditnim karticama i/ili s funkcijom odložene naplate	60,182	0%	2,484,545	1%	27,866	4%	1,244,361	5%	46	50

Sa platnih karticama s funkcijom plaćanja (1) inicirano je:										
1.1.1 na fizičkom POS-u	18,319,445	96%	414,499,265	95%	21,224,502	91%	464,134,013	91%	115	112
1.1.2 daljinski	724,164	4%	22,146,675	5%	2,213,889	9%	47,838,630	9%	305	216
od toga:										
1.1.2.1 Preko interneta	720,273	99.5%	21,912,075	99%	2,213,627	99.9%	47,806,112	99.9%	307	218
1.1.2.2 Upotrebom mobilnih telefona	3,891	0.5%	234,600	1%	262	0.01%	32,518	0.0006%	6	14
2. Elektronskim novcem	43,795		818,290		69,405		1,192,576		158	145
od toga:										
2.1 Karticama na koje se direktno pohranjuje elektronski novac	32,412	74%	666,685	81%	32,359	47%	648,075	54%	99	97
2.2 Sa računara elektronskog novca	11,383	26%	151,605	19%	37,046	53%	544,501	46%	325	359

Broj i vrijednost platnih transakcija izvršenih platnim karticama i elektronskim novcem van Crne Gore, u 2019. i 2020. godini

	Platne transakcije izvršene van Crne Gore								Broj	Vrijed.
	Broj	%	Vrijednost	%	Broj	%	Vrijednost	%		
	2019.g.		2019.g.		2020.g.		2020.g.		index 2020/2019.	
1. Platnim karticama s funkcijom plaćanja	4,165,734		190,577,438		2,959,014		115,678,112		71	61
od toga:										
1.1 Inicirano na fizičkom POSu	3,419,404	82%	154,536,635	81%	2,326,662	79%	90,607,519	78%	68	59
1.2 Inicirano daljinski	746,330	18%	36,040,803	19%	630,849	21%	25,070,593	22%	85	70
od toga:										
1.2.1 Preko interneta	711,840	95%	34,385,425	95%	603,736	96%	24,217,989	97%	85	70
1.2.2 Upotrebom mobilnih telefona	34,490	5%	1,655,378	5%	28,696	4%	852,604	3%	83	52
2. Elektronskim novcem	117,782		2,666,240		77,626		1,685,109		66	63

Podaci o broju i vrijednosti platnog prometa realizovanog u Platnom sistemu Centralne banke:

Uporedni pokazatelji vrijednosti platnog prometa realizovanog u RTGS i DNS sistemu

Opis	Vrijednost					Index	
	2020.	2019.	2018.	2017.	2016.	2020. 2019.	2020. 2016.
	1 RTGS i DNS p. p.	15,059,891,853	16,821,736,394	15,105,468,691	13,492,382,284	12,235,514,148	90
1.1 RTGS	14,250,639,187	15,929,670,078	14,265,542,816	12,709,274,933	11,517,507,803	89	124
1.2 DNS	809,252,666	892,066,316	839,925,875	783,107,351	718,006,345	91	113

Uporedni pokazatelji obima platnog prometa realizovanog u RTGS i DNS sistemu

Opis	Broj naloga					Index	
	2020.	2019.	2018.	2017.	2016.	2020. 2019.	2020. 2016.
	1 RTGS i DNS nalozi	10,639,073	11,525,465	11,188,139	10,246,015	9,721,698	92
1.1 RTGS	3,824,313	4,507,747	4,397,786	3,849,257	3,647,300	85	105
1.2 DNS	6,814,760	7,017,718	6,790,353	6,396,758	6,074,398	97	112

Raspoloživost Platnog Sistema Centralne banke, RTGS sistema i DNS sistema

Godina/Mjesec	Radni	Radni		Produženje	Produkcija	Zastoj	Raspoloživost sistema
	dani	sati	minuti	u min	u min	u min	
2015.	254	2.159			129,540		100,00%
2016.	256	2.176			130.560	43	99,97%
2017.	253	2.150	30	60	129.090	23	99,98%
2018.	254	2.159			129,540	128	99,90%
2019.	254	2.159		75	129.615	5	99,996%
2020.	255	2.167	30		130.050		100,00%

3. Predloženim zakonom će se stvoriti pravne pretpostavke kojima će se dodatno obezbijediti:

a) Mogućnost uvođenja inovativnih, sigurnijih elektronskih platnih transakcija koje se lakše pružaju i izvršavaju

Od donošenja važećeg Zakona do danas došlo je do značajnih tehničkih inovacija na tržištu plaćanja, brzog rasta broja elektronskih i on-line plaćanja, kao i pojava

novih vrsta platnih usluga na tržištu, te se ovim zakonom omogućava njihovo pružanje i korišćenje.

b) Veća efikasnost isporuke kupljene robe ili usluga preko interneta i veća efikasnost izvršavanja platnih transakcija

Uvođenjem novih platnih usluga omogućiće se kod e-trgovine iniciranje plaćanja i bez platne kartice, što će povećati efikasnost plaćanja i isporuke kupljene robe ili usluga preko interneta.

c) Sveobuhvatni pregled svih informacija vezanih za račune za plaćanje

Trenutno, pružaoci platnih usluga (u najvećem broju banke) dostavljaju korisnicima platnih usluga izvještaje i stanja pojedinačno za svaki račun za plaćanje, u nestandardizovanim formatima kroz niz alata i rješenja. Korisniku platnih usluga se ne omogućava da u svakom trenutku ima sveobuhvatan pregled svog finansijskog stanja sa svih računa koje može imati kod više pružalaca platnih usluga. Takođe, korisniku platnih usluga ne omogućava se da odluči gdje i pod kojim uslovima želi da pristupi svojim finansijskim podacima i da na osnovu konsolidovanih podataka odluči kako da vodi svoje finansije. Stoga se, uvođenjem nove usluge pružanja informacija o računu, korisnicima platnih usluga omogućava da imaju sveobuhvatni pregled svih informacija vezanih za sve račune za plaćanje koje posjeduju.

d) Mogućnost pristupa trećih strana IT platformama pružalaca platnih usluga

Uvođenjem novih platnih usluga tržište platnih usluga se otvorilo i novim potencijalnim pružaocima platnih usluga koji će pružati ove usluge (TPPs – Third Party Providers), i to: pružaocima usluge iniciranja plaćanja (Payment Initiation Service Providers - PISP) i pružaocima usluge informacija o računu za plaćanje (Account Information Service Providers - AISP). U vezi sa uvođenjem navedenih platnih usluga, značajno je i da će se ovim zakonom uvesti obaveza banaka da licenciranim pružaocima usluge iniciranja plaćanja i pružaocima usluge informacija o računu za plaćanje omoguće pristup računima klijenata kroz aplikacione programske interfejse (Application program interfaces - API), kako bi mogli da pružaju platne usluge zasnovane na podacima kojima raspolažu te banke. Dakle, banke će morati da se prilagode i "otvore". Do sada je pristup podacima o korisnicima i njihovim nalogima bio u isključivom vlasništvu banaka, ali će ovim zakonom banke obavezati da svoje aplikacione programske interfejse "otvore" ka novim pružaocima platnih usluga, koji će isključivo putem tog kanala moći pribavljati informacije o korisnikovom računu, inicirati plaćanja i izdavati potvrde o sredstvima. Pri tome, bezbjednost pružanja ovih usluga biće strogo regulisana, tako da podaci ili sredstva korisnika platnih usluga ne budu ugroženi.

e) Smanjenje sigurnosnih rizika povezanih sa elektronskim plaćanjem

Novim zakonom uspostaviće se dodatne mjere za ublažavanje i kontrolni mehanizmi

za upravljanje operativnim i sigurnosnim rizicima povezanim sa platnim uslugama koje pružaju, kao i djelotvorniji postupci upravljanja incidentima, uključujući otkrivanje i klasifikaciju značajnih operativnih i sigurnosnih incidenata. Takođe, utvrdiće se veći stepen pouzdane provjere autentičnosti klijenta, imajući u vidu porast tehničke složenosti elektronskih plaćanja i neprekidno rastući obim tih plaćanja.

f) Veća zaštita korisnika platnih usluga u pojedinim situacijama

Predloženim zakonom dodatno se unapređuje i zaštita korisnika platnih usluga, i to: smanjenjem odgovornosti platioca - vlasnika platnog instrumenta za neautorizirane platne transakcije u slučaju izgubljenog ili ukradenog platnog instrumenta (sa 150 eura na 50 eura); uvođenjem roka za odgovor na prigovor potrošača; skraćivanjem roka (sa 12 na šest mjeseci) nakon kojeg korisnik platnih usluga može bez naknade otkazati okvirni ugovor i sl.

g) Uslovi za smanjenje cijena pružanja platnih usluga

Uvođenjem novih platnih usluga koje se mogu nuditi korisnicima platnih usluga i „novih igrača“ na tržištu, povećaće se konkurencija na tržištu platnih usluga, čime će se stvoriti pretpostavke za smanjenje cijena platnih usluga.

Bez promjene propisa („status quo“ opcija):

- važeći propisi bi bili ograničavajući faktor za uvođenje inovativnih, sigurnih platnih usluga koje se lako upotrebljavaju i pružaju korisnicima platnih usluga (potrošačima i trgovcima) i ne bi se omogućio dalji razvoj inovativnog internetskog i on-line platnog prometa;
- izostalo bi povećanje konkurencije otvaranjem tržišta plaćanja za nove učesnike - platne institucije i registrovane pružaoce usluga informacija o računu, kao tehnološke inovacije u oblasti platnih usluga koja pospješuje konkurenciju u pružanju platnih usluga i utiče na snižavanje cijena platnih usluga;
- izostalo bi uvođenje novih pružaoaca platnih usluga, kao i otvaranje banaka prema takozvanim trecim stranama (TPP-ovima). Banke ne bi morale da svoje aplikacione programske interfejsne (API-e) otvore ka licenciranim pružiocima usluge iniciranja plaćanja i registrovanim pružiocima usluga informacija o računu, koji bi isključivo putem tog kanala mogli pribavljati informacije o korisnikovom računu, inicirati plaćanja i izdavati potvrde o sredstvima;
- korisnicima platnih usluga ne bi se pružio širi izbor mogućnosti plaćanja i niže transakcione naknade;
- ne bi se skratilo vrijeme plaćanja, odnosno povećala efikasnost i sigurnost u izvršavanju naloga za plaćanje putem e-trgovine, a samim tim i efikasnost isporuke robe ili usluge;
- korisnici platnih usluga ne bi imali mogućnost da u svakom trenutku imaju cijeli

pregled svog finansijskog stanja sa svih računa koje može imati kod više pružalaca platnih usluga, odnosno konsolidovane informacije o jednom ili više računa za plaćanje koje korisnik ima kod jednog pružaoca platnih usluga ili kod više pružalaca platnih usluga;

- rizici za sigurnost povezani sa izvršavanjem elektronskih plaćanja ne bi se smanjili;
- ne bi se povećao nivo zaštite korisnika platnih usluga u vezi sa izvršavanjem platnih transakcija;
- zaustavili bi se na putu potpunog usaglašavanja regulatornog okvira iz ove oblasti sa *acquis communautaire*.

2. Ciljevi

- **Koji ciljevi se postižu predloženim propisom?**
- **Navesti usklađenost ovih ciljeva sa postojećim strategijama ili programima Vlade, ako je primjenljivo.**

Osnovni cilj Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o platnom prometu je poboljšanje i dalji razvoj unutrašnjeg tržišta platnih usluga.

Usvajanjem predloženog zakona stvoriće se preduslovi za ostvarivanje sljedećih ciljeva:

- unapređenje regulatornog okvira iz oblasti platnog prometa u pravcu njegovog potpunog usklađivanja sa regulativom Evropske unije iz ove oblasti;
- uvođenje dvije nove platne usluge koje se zasnivaju na internetskim i on-line rješenjima;
- licenciranje novih pružaoca platnih usluga, čime se podstiče efikasnije pružanje platnih usluga;
- kraće vrijeme obrade naloga za plaćanje, veći izbor alata za plaćanje i niži troškovi;
- korisnicima se pruža širi izbor mogućnosti plaćanja i omogućava kraće vrijeme plaćanja i smanjenje naknada za pružanje platnih usluga;
- uvođenje dodatnih mjera i kontrolnih mehanizama za upravljanje i ublažavanje operativnih i sigurnosnih rizika povezanih sa platnim uslugama koje pružaju pružaoci platnih usluga;
- kontinuirano unapređenje pravila o zaštiti potrošača kao korisnika platnih usluga;
- podsticanje na smanjenje cijena platnih usluga;
- zadržavaju se do sada dostignuti visoki standardi i dobra rješenja iz važećeg regulatornog okvira.

3. Opcije

- **Koje su moguće opcije za ispunjavanje ciljeva i rješavanje problema?**

(uvijek treba razmatrati "status quo" opciju i preporučljivo je uključiti i neregulatornu opciju, osim ako postoji obaveza donošenja predloženog propisa).

- **Objasniti preferiranu opciju?**

Opcija status quo, odnosno nedonošenje ovog zakona, nije prihvatljivo, imajući u vidu da se Crna Gora u postupku pristupnih pregovora za u članjenje u Evropsku uniju obavezala da svoje zakonodavstvo uskladi sa pravnom tekovinom Evropske unije, pa je usklađivanje važećeg Zakona sa Direktivom (EU) 2015/2366 (PSD2) neophodno.

4. Analiza uticaja

- **Na koga će i kako će najvjerojatnije uticati rješenja u propisu - nabrojati pozitivne i negativne uticaje, direktne i indirektne.**
- **Koje troškove će primjena propisa izazvati građanima i privredi (naročito malim i srednjim preduzećima).**
- **Da li pozitivne posljedice donošenja propisa opravdavaju troškove koje će on stvoriti.**
- **Da li se propisom podržava stvaranje novih privrednih subjekata na tržištu i tržišna konkurencija.**
- **Uključiti procjenu administrativnih opterećenja i biznis barijera.**

1. Predložena regulatorna rješenja u Zakonu o izmjenama i dopunama Zakona o platnom prometu uticaće na pružaoce platnih usluga i na korisnike platnih usluga. Otvaranjem tržišta za nove platne usluge i nove učesnike na tržištu povećaće se konkurencija, što bi trebalo da dovede do sniženja cijena platnih usluga. Takođe, korisnicima platnih usluga se omogućava da u svakom trenutku imaju sveobuhvatan pregled svog finansijskog stanja sa svih računa koje može imati kod više pružalaca platnih usluga i da na osnovu konsolidovanih podataka odluči kako da vodi svoje finansije.
2. Primjena Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o platnom prometu neće izazvati troškove građanima.
3. Za primjenu Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o platnom prometu pružaoći platnih usluga (u najvećem broju banke) će imati određene troškove za tehnološka prilagođavanja aplikativnih softvera, kao i za neophodne obuke zaposlenih.
4. Donošenjem Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o platnom prometu stvoriće se pravne pretpostavke za osnivanje novih pružalaca platnih usluga, i to: pružalaca usluge iniciranja plaćanja (Payment Initiation Service Providers - PISP) i pružalaca usluge informacija o računu za plaćanje (Account Information Service Providers - AISP), čime će se povećati tržišna konkurencija.
5. Administrativna opterećenja imaće Centralna banka, jer će morati da poveća broj zaposlenih radi izvršavanja novih funkcija propisanih zakonom (licenciranje i kontrola novih pružalaca platnih usluga).

Ovim zakonom ne uvode se nikakve biznis barijere.

5. Procjena fiskalnog uticaja

- Da li je potrebno obezbjeđenje finansijskih sredstava iz budžeta Crne Gore za implementaciju propisa i u kom iznosu?
- Da li je obezbjeđenje finansijskih sredstava jednokratno, ili tokom određenog vremenskog perioda? Obrazložiti.
- Da li implementacijom propisa proizilaze međunarodne finansijske obaveze? Obrazložiti.
- Da li su neophodna finansijska sredstva obezbijeđena u budžetu za tekuću fiskalnu godinu, odnosno da li su planirana u budžetu za narednu fiskalnu godinu?
- Da li je usvajanjem propisa predviđeno donošenje podzakonskih akata iz kojih će proisteci finansijske obaveze?
- Da li će se implementacijom propisa ostvariti prihod za budžet Crne Gore?
- Obrazložiti metodologiju koja je korišćenja prilikom obračuna finansijskih izdataka/prihoda.
- Da li su postojali problemi u preciznom obračunu finansijskih izdataka/prihoda? Obrazložiti.
- Da li su postojale sugestije Ministarstva finansija na nacrt/predlog propisa?
- Da li su dobijene primjedbe uključene u tekst propisa? Obrazložiti.

Za sprovođenje predloženog zakona nijesu potrebna finansijska sredstva iz budžeta Crne Gore, niti će se njegovom implementacijom ostvarivati prihodi za budžet Crne Gore.

6. Konsultacije zainteresovanih strana

- Naznačiti da li je korišćena eksterna ekspertska podrška i ako da, kako.
- Naznačiti koje su grupe zainteresovanih strana konsultovane, u kojoj fazi RIA procesa i kako (javne ili ciljane konsultacije).
- Naznačiti glavne rezultate konsultacija, i koji su predlozi i sugestije zainteresovanih strana prihvaćeni odnosno nijesu prihvaćeni. Obrazložiti.

U pripremi ovog zakona ostvarena je saradnja u okviru TAIEX programa sa ekspertima Hrvatske narodne banke, njihovom posjetom Centralnoj banci Crne Gore u junu 2016. godine, kao i u okviru ekspertske pomoći koja je pružena, takođe, u okviru TAIEX programa - kroz radionice organizovane u Sarajevu u decembru 2017. godine i Tirani u oktobru 2018. godine za zemlje Zapadnog Balkana, u cilju promocije regulative EU o platnom prometu. Takođe, ostvarena je ekspertska pomoć i u okviru IPA projekta: „Jačanje kapaciteta centralnih banaka Zapadnog Balkana sa ciljem njihove integracije u Evropski sistem centralnih banaka“, sa ekspertima mađarske, bugarske i hrvatske centralne banke na seminaru o platnom prometu, održanom u Zagrebu u oktobru 2019. godine.

U Crnoj Gori su posebne konsultacije obavljene sa bankama preko Udruženja banaka Crne Gore.

7. Monitoring i evaluacija

- **Koje su potencijalne prepreke za implementaciju propisa?**
- **Koje će mjere biti preduzete tokom primjene propisa da bi se ispunili ciljevi?**
- **Koji su glavni indikatori prema kojima će se mjeriti ispunjenje ciljeva?**
- **Ko će biti zadužen za sprovođenje monitoringa i evaluacije primjene propisa?**

U postupku implementacije ovog zakona, biće neophodno sprovesti aktivnosti za obezbjeđivanje dovoljnog broja zaposlenih i obučenih lica u Centralnoj banci za licenciranje i kontrolu novih platnih institucija, institucija za elektronski novac i registrovanih pružalaca usluga informacija o računu, koje će vršiti Centralna banka.

Posebne prepreke u implementaciji ovog propisa se ne očekuju, jer je predloženo da primjena ovog zakona otpočne nakon isteka godine dana od dana njegovog stupanja na snagu, što je dovoljan period da se svi, u čija se prava i obaveze zadire ovim zakonom, pripreme za njegovu adekvatnu primjenu.

Da bi se ispunili ciljevi, biće preduzeto niz mjera i aktivnosti, a posebno:

- dodatne regulatorne aktivnosti, radi donošenja neophodnih podzakonskih akata za implementaciju zakona i izmjene i dopune postojećih akata;
- Centralna banka će obezbjeđiti neophodnu edukaciju zaposlenih koji će raditi na poslovima licenciranja i kontrole.

Ispunjenje ciljeva mjeriće se na osnovu većeg broja indikatora, a posebno:

- broja novoosnovanih platnih institucija i registrovanih pružalaca usluga informacija o računu;
- kretanja cijena platnih usluga nakon obezbjeđivanja povećane konkurencije u oblasti pružanja platnih usluga;
- broja neautorizovanih transakcija;
- broja prigovora korisnika platnih usluga na rad pružalaca platnih usluga;
- broj prijavljenih operativnih ili sigurnosnih incidenta.

Za monitoring ovog zakona biće zadužena Centralna banka koja će, u okviru svojih godišnjih izvještaja o radu, Skupštini Crne Gore redovno izvještavati o najznačajnijim indikatorima u oblasti primjene ovog zakona.

Datum i mjesto

Starješina
